

ОУ „Васил Левски“ - Ловеч

ЕТИЧЕН КОДЕКС НА УЧИЛИЩНАТА ОБЩНОСТ

Утвърдил .....

Директор: /Илица Петрова/

ЕТИЧЕН КОДЕКС НА УЧИЛИЩНАТА ОБЩНОСТ НА ОУ „ВАСИЛ ЛЕВСКИ“ – ЛОВЕЧ

ВЪВЕДЕНИЕ

Етичният кодекс на училищната общност на ОУ „Васил Левски“ – Ловеч, представя стандартите за етично поведение на работещите с деца и ученици специалисти в ОУ „Васил Левски“ - Ловеч и регламентира етичните правила, които следва да се прилагат при изпълнение на служебните им задължения и в ситуация на конфликт на интереси. Установява общи норми на поведение.

1. Училището е място, където се изгражда сплотена училищна общност на ученици, учители и родители. Тази общност постига много повече на принципа на общото действие, като подпомага и допълва личните усилия на всеки. Всички членове на общността се отнасят с уважение помежду си и си помагат за постигането на една обща цел – по-добро образование.
2. Всеки учител осъществява своите професионални задължения в услуга на учениците и допринася за формиране облика на училището.
3. За всеки работещ в училището е чест и морален дълг да спазва принципите на професионална етика.

НОРМАТИВНА ОСНОВА

Етичният кодекс е изработен в съответствие с изискванията на:

Конвенцията на ООН за правата на детето;

Европейската харта за правата на човека;

Конституцията на РБ;

Закона за защита правата на детето;

Закон за предучилищното и училищно образование;

Наредба за приобщаващото образование.

РАЗДЕЛ I

ОСНОВНИ ПОЛОЖЕНИЯ

Чл. 1. Етичният кодекс на ОУ „Васил Левски“ – гр. Ловеч е създаден на основание чл. 175, ал.1 от ЗПУО и е подчинен на общите принципи в системата на предучилищното и училищното образование. Този кодекс определя правилата за поведение на работниците и служителите в училището и има за цел да повиши общественото доверие в техния професионализъм и морал, както и да издигне престижа на училището.

Чл. 2. (1) Дейността на всички работещи в училището се осъществява при спазване принципите на законност, лоялност, честност, безпристрастност, политическа неутралност, отговорност и отчетност.

(2) Служителите изпълняват служебните си задължения при строго спазване на законодателството в Република България, като съдействат за провеждането на държавна политика в сферата на образованието.

(3) Служителите в зависимост от функциите, които изпълняват, осъществяват действия, предлагат и вземат решения, водещи до елиминиране на произвола и укрепване на доверието в ОУ „Васил Левски“ – гр. Ловеч.

(4) Служителите извършват дейността си компетентно, обективно и добросъвестно, като се стремят непрекъснато да подобряват работата си в интерес на учениците и техните семейства.

(5) Служителите следват поведение, което не накърнява престижа на ОУ „Васил Левски“ - гр. Ловеч, не само при изпълнение на служебните си задължения, но и в своя обществен и личен живот.

(6) При изпълнение на служебните си задължения служителите се отнасят любезно, възпитано и с уважение към всеки, като зачитат правата и достойнството на личността и не допускат каквито и да са прояви на дискриминация.

Работещите с деца педагогически специалисти в ОУ „Васил Левски” - Ловеч изпълняват своите функции, като се ръководят от основните ценности и принципи:

Чл. 3. Детството е изключително важен период от живота на човека.

Чл. 4. Семейството е най- естествената среда за развитието на детето.

Чл. 5. Всяко дете притежава неповторима уникалност и стойност.

Чл. 6. На всяко дете е гарантирано правото на:

- свобода на изразяване на мнение;
- свобода на мисълта, съвестта и религия;
- формиране на собствени възгледи и право да ги изразява свободно.

Чл. 7. Всяко дете има право на закрила срещу нарушаващите неговото достойнство, методи на възпитание, физическо, психическо или друго насилие или форми на въздействие.

Чл. 8. Всяко дете има право на закрила за нормалното му физическо, умствено, нравствено и социално развитие.

Чл. 9. Всяко дете и всяко семейство заслужават да бъдат подпомогнати да развият пълния си потенциал.

Чл. 10. Всяко дете има право във всички случаи да се защитават по най-добър начин интересите му.

Чл. 11. За всяко дете, попаднало в риск, възниква спешна необходимост от специална закрила за извеждането му от рисковата ситуация.

Чл. 12. Всяко дете има право на:

- равен достъп до качествено образование.
- равнопоставеност и недопускане на дискриминация при провеждане на училищното образование;

Чл. 13. Работещите с деца трябва да притежават определени личностни, морални и социални качества.

Чл. 14. Спазването на Етичния кодекс е задължително за всички служители на училищната общност и се следи от Комисия по етика при ОУ „Васил Левски“ – гр. Ловеч, която разглежда всички случаи на неговото нарушаване и налага предвидените в него санкции.

РАЗДЕЛ II

ЦЕЛИ

Чл. 15. Етичният кодекс има за цел:

- (1) Да представи основните ценности и принципи, които работещите с деца трябва да знаят и спазват в своята практика;
- (2) Да утвърди волята и стремежа на работещите с деца за етичност в практическата им дейност;
- (3) Да насочат поведението и подпомогнат работещите с деца в решението на етични дилеми, които срещат в своята практика;
- (4) Да очертаят моралните отговорности на работещите с деца към детето, към семейството, помежду си и към обществото.
- (5) Да утвърди колегиални и толерантни отношения между работещите.

РАЗДЕЛ III

МОРАЛНИ ОТГОВОРНОСТИ КЪМ ДЕТЕТО

Чл. 16. Педагогическата практика да се основава на съвременните знания за детското развитие и познаването на индивидуалните особености на всяко дете.

Чл. 17. Да се разбира и уважава уникалността на всяко дете.

Чл. 18. Да се има предвид специфичната уязвимост на всяко дете.

Чл. 19. Да се създава безопасна и здравословна среда, която стимулира социалното, емоционалното и физическото развитие на детето.

Чл. 20. Да се подкрепя правото на детето на свободно изразяване на мнение по всички въпроси от негов интерес.

Чл. 21. Да се работи винаги в най-добрия интерес на детето.

Чл. 22. Да се осигуряват на децата с увреждания равни възможности за достъп до адекватни грижи и образование.

Чл. 23. Да не се участва в практики, които не зачитат достойнството на детето или са опасни и вредни за физическото и емоционално му здраве и развитие.

Чл. 24. Да не се участва в практики, които дискриминират по някакъв начин децата на основата на раса, етнически произход, религия, пол, националност, език, способности или на базата на статуса, поведението или убежденията на родителите им.

Чл. 25. Да се познават симптомите на насилие над дете - физическо, сексуално, вербално, емоционално малтретиране или занемаряване. Да се познават много добре и да се спазват законите и процедурите, защитаващи детето от насилие.

Чл. 26. При съмнение за малтретиране да се уведомяват органите за закрила на детето и се проследява дали са предприети необходимите мерки.

Чл. 27. Когато друго лице изкаже подозрения за малтретиране на дете, следва да му се окаже пълно съдействие за предприемане на подходящи действия за закрила на детето.

Чл. 28. Когато постъпи информация за действия или ситуации, които заплашват здравето и сигурността на детето, незабавно се информират органите по закрила на детето.

Чл. 29. Сигнали за нарушаване правата на децата могат да се подават на телефон 116111 – Национална гореща линия за деца, създадена от ДАЗД за информиране, консултиране и подкрепа на деца в риск.

РАЗДЕЛ IV

МОРАЛНИ ОТГОВОРНОСТИ НА УЧЕНИЦИТЕ

Чл. 30. Училищната общност е като семейство, в което всички членове се отнасят помежду си с уважение.

Чл. 31. Личната отговорност на ученика означава:

- (1) Да проявяват самоуважение и уважение към другите и да поемат отговорност за собственото си поведение.
- (2) Да познават и спазват приетите правила и реда в училище.
- (3) Да не пречат на останалите при упражняване на техните права и задължения.
- (4) Да не използват груб език, обидни думи и злепоставяне на съученици, учители и родители.
- (5) Да не допускат насилие и тормоз в общуването си с околните.
- (6) Да се стремят към разбиране, толерантност и подкрепа спрямо различните хора, включително спрямо учениците със специални образователни потребности.
- (7) Да приемат за първостепенно свое задължение в училище обучението, а не забавлението.
- (8) Да не провокират конфликти с останалите и да се стремят да ги предотвратяват, съобразно възможностите си и разписаните правила в училище.
- (9) Да проявяват внимателно и грижовно отношение към по-малките ученици.
- (10) Да търсят решение на проблемите, като се обръщат за съдействие към родителите си, класния ръководител, училищния педагогически съветник и училищно ръководство.
- (11) Да пазят училищното имущество, което е публична собственост така, както пазят личните си вещи.
- (12) Да се грижат за чистотата в училище и извън него и да опазват околната среда.

Чл. 32. Учениците не нарушават гражданските права на други хора, включително и свои съученици, учители, служители и родители като ги снимат, записват и разпространяват записите чрез различни медии без тяхно знание и съгласие.

Чл. 33. Основна грижа на ученика е личното му развитие и успех, който се гарантира от благоприятния климат на сигурност в училище. Затова ученикът трябва да се стреми към добронамерени и приятелски отношения със съучениците си.

Чл. 34. Учениците като част от училищната собственост трябва да спазват следните правила за безопасно поведение в Интернет и етично използване на социалните мрежи:

- (1) Да не снимат и публикуват клипове, в които има обидно съдържание за учители, ученици, служители и родители.
- (2) Да не влизат в непознати и съмнителни сайтове без знанието и разрешението на родители и учители.
- (3) Да не отговарят на запитвания на непознати лица в Интернет и да уведомят родителите или учителите за всеки подобен случай.
- (4) Да не качват и споделят каквато и да е лична информация, на който и да е сайт без позволение на родител. /Личната информация включва име, адрес, телефонен номер, години, училището, което учи и други/

Чл. 35. За нарушаване на правата им, спрямо нормите записани в настоящия Етичен кодекс, учениците подават устни сигнали до класния ръководител, педагогическия съветник и училищното ръководство.

Чл. 36. За нарушаване на правата им, спрямо нормите записани в настоящия Етичен кодекс учениците чрез своите родители могат да подадат писмен сигнал до етичната комисия към училището.

РАЗДЕЛ V

МОРАЛНИ ОТГОВОРНОСТИ КЪМ СЕМЕЙСТВОТО

Чл. 37. Наша първостепенна отговорност е подпомагане на семейството при отглеждането и възпитанието на децата.

Чл. 38. Зачитане на достойнството на всяко семейство и неговите култура, обичаи, език и убеждения.

Чл. 39. Уважаване на ценностите на семейството при отглеждане и възпитание на децата и на правото му да взема решения за своите деца.

Чл. 40. Информирание на семейството за всички решения, отнасящи се до детето и, когато е възможно, родителите следва да се включват във вземането на такива решения.

Чл. 41. Зачитане на правото на семейството да бъде информирано за начина, по който се работи с детето му.

Чл. 42. Информирание на родителите за изследователските проекти, включващи техните деца. Не се позволява и не се допуска участие в изследвания, които по някакъв начин могат да застрашат здравето, образованието, развитието или благополучието на детето.

Чл. 43. Да не се използват служебните отношения със семейството за лично облагодетелстване. Да не се влиза в отношения с членовете на семейството, които могат да навредят на ефективността на работата с детето.

Чл. 44. Осигуряване на конфиденциалност на информацията и зачитане на правото на семейството на личен живот с изключение на случаите на малтретиране и лоша грижа. Това не важи в случаите, когато има основания да се счита, че благополучието на детето е в риск.

Чл. 45. Ангажименти по разработването на правила за опазване на поверителността на информацията, които да бъдат достъпни и задължителни за целия персонал и семействата. Разкриването на поверителна информация за детето може да стане само с разрешение на семейството. Това не важи в случаите на малтретиране и лоша грижа.

Чл. 46. В случаите на конфликт между членовете на семейството да се работи открито, споделяйки наблюденията си за детето с цел всички включени страни да вземат информирано решение, като стриктно се въздържа от вземане на страна в конфликта.

РАЗДЕЛ VI

МОРАЛНИ ВЗАИМООТНОШЕНИЯ С КОЛЕГИТЕ

Чл. 47. Изграждане и поддържане на отношения на уважение, доверие, сътрудничество и колегиалност.

Чл. 48. Обмяна на информация и ресурси, които имат отношение към благополучието и закрилата на правата на детето.

Чл. 49. Работа за утвърждаване на собствения и на колегите си авторитет, въздържайки се от действия, които биха уронили престижа на професията и/или училището, и да проявява на нетърпимост към подобни действия.

Чл. 50. Екипната работа между учителите и другите педагогически специалисти включва обсъждане на проблеми и обмяна на добри практики при работата им с деца и ученици с цел повишаване ефективността на педагогическите подходи.

РАЗДЕЛ VII

МОРАЛНИ ОТГОВОРНОСТИ КЪМ ОБЩЕСТВОТО

Чл. 51. Предоставяне на висококачествени програми и услуги. Няма да предлагаме услуги, за които не притежаваме компетентност, квалификация или ресурси и правоспособност.

Чл. 52. Да се работи за създаване на сигурна обществена среда, в която детето да получава адекватни здравни грижи, храна, подслон, възпитание и да живее без насилие.

Чл. 53. Да се работи за подобряване на сътрудничеството между организациите както и за интердисциплинарното взаимодействие между професиите, които имат отношение към благополучието на децата и семейството.

Чл. 54. Да се оказва съдействие за повишаване на степента на разбиране на децата и техните нужди от обществото.

Чл. 55. Да се работи за популяризиране на правата на децата, както и за повишаване на чувствителността на обществото към нарушаването им.

Чл. 56. Да се работи в подкрепа на законите и политиките, които подпомагат благополучието на децата и семействата им и да се противопоставяме на тези, които го нарушават.

РАЗДЕЛ VIII

ВЗАИМООТНОШЕНИЯ С ОРГАНИЗАЦИОННИТЕ СТРУКТУРИ ОБЩИНА, РУО И МОН

Чл. 57. (1) Служителите извършват своята дейност на най-високо ниво на компетентност в съответствие с професионалните критерии и поемат за решаване само такива задачи, за които са придобили необходимата квалификация.

(2) Служителят извършва административното обслужване законосъобразно, своевременно, точно, добросъвестно и безпристрастно.

(3) Служителят отговаря на поставените въпроси съобразно функциите, които изпълнява. При необходимост той пренасочва въпросите към друг свой колега, притежаващ съответната компетентност.

РАЗДЕЛ IX

ПРОФЕСИОНАЛНО ПОВЕДЕНИЕ

Чл. 58. (1) Служителят да подпомага органите на държавна власт с висок професионализъм, безпристрастност и активност при разработването и провеждането на държавната политика в образованието, както и при изпълнението на взетите решения и осъществяването на неговите правомощия.

(2) Служителят да изпълнява задълженията си честно и безпристрастно, като не допуска лични политически пристрастия да му влияят.

Чл. 59. Служителят не трябва да иска, приема или разпределя подаръци, дарения, хонорари, услуги или други облаги за себе си или семейството си, за близки или колеги, които могат да доведат до пристрастност или да окажат влияние върху изпълнението на служебните му задължения, преценката или функциите му, или да бъдат възнаграждение за това.

Чл. 60. Служителят не трябва да позволява да бъде поставян или да изглежда поставен в положение на зависимост от когото и да било. Той също не трябва да извършва работата си по начин, допускащ влияние от друг.

Чл. 61. Служителят не трябва да изразява лични мнения по начин, който може да бъде тълкуван като официална позиция на администрацията, в която работи.

Чл. 62. Служителят е длъжен да спазва установеното работно време за изпълнение на възложените му задължения.

Чл. 63. Служителят опазва повереното му имущество с грижата на добър стопанин и не допуска използването му за лични цели. Информира своевременно директора при загуба или повреда.

Чл. 64. Служителят, в изпълнение на заеманата длъжност, трябва да осигури ефективно, компетентно и икономично използване на собствеността, средствата, услугите и финансовите източници, които са му поверени. Те не трябва да бъдат използвани за лични цели или да бъдат предоставяни на трети лица, освен ако е изрично предвидено.

Чл. 65. Служителят трябва да извършва необходимите действия за защита на сигурността и поверителността на информацията, за която е отговорен или му е известна. Използва документите в училището единствено по повод изпълнение на служебните си задължения, при строго спазване на правилата за защита на информация.

Чл. 66. Служителите не накърняват престижа на училището, не само при изпълнение на служебните задължения, но и в своя обществен и личен живот.

Чл. 67. Бившият служител не трябва да използва или да разкрива поверителна информация, получена от него по време на службата му, освен ако законно е упълномощен да го направи.

Чл. 68. Бившият служител трябва да се въздържа от коментари или действия, които биха причинили вреда или загуба на доверие в образователната система, училищната общност или който и да е служител в системата.

РАЗДЕЛ X КОНФЛИКТ НА ИНТЕРЕСИ

Чл. 69. Конфликт на интереси възниква, когато служителят има личен интерес и той му влияе дотолкова, че пречи на безпристрастното и обективно вземане на решение или изпълнение на служебните задължения.

(1) Служителят може да извършва образователни услуги на ученици, които се обучават или ще полагат изпит в училището, в което преподава, след като декларира своята дейност пред директора.

(2) Служителят не може да използва служебното си положение за лично или семейно благодетелстване, давайки платени уроци по принуда.

(3) Служителят трябва да избягва всякакви ситуации, които могат да доведат до конфликт на интереси. При възникването на такъв конфликт той е длъжен да уведоми веднага ръководителя си.

(4) Служителят не трябва да допуска възможност друг служител да го постави в реален или предполагаем конфликт на интереси.

(5) В случай на вече възникнал конфликт на интереси и само съобразно с нарежданията на ръководителя му служителят може да се оттегли от служебните си задължения, които са причина за възникването на конфликта.

РАЗДЕЛ XI КОМИСИЯ ПО ЕТИКА

Чл. 70. (1) За спазването на Етичния кодекс и разрешаване на възникнали с приложението му казуси към ОУ „Васил Левски” – гр. Ловеч се създава Комисия по етика, която работи съвместно с педагогическия съветник.

(2) Съставът и членовете на Комисията по етика се определят със заповед на директора за всяка учебна година.

Чл. 71. Комисията по етика:

-разглежда сигнали, свързани със спазването на този кодекс

-дава задължителни тълкувания на Етичния кодекс.

Чл. 72. Всеки заинтересован член на училищната общност има право да внесе сигнал в Комисията по етика.

Чл. 73. (1) Комисията по етика разглежда постъпилите жалби и се произнася с мотивирано становище най-късно в тримесечен срок от постъпването им.

(2) При установено неспазване на този кодекс Комисията прави предложение за налагане на санкция и/или административни мерки по Кодекса на труда.

(3) Непроизнасянето в срок се счита за мълчалив отказ за налагане на санкция.

РАЗДЕЛ XII

ПОДДЪРЖАНЕ НА ДОБЪР ПСИХОКЛИМАТ В УСЛОВИЯТА НА COVID 19.

В настоящата ситуация е важно мерките, които са приети от държавата в общност и в частност от училището, в условията на **COVID 19** да бъдат осъзнати и приемани от всички като значими за опазване здравето на децата и учениците, но и на техните семейства. Необходимо е да бъде намерен балансът между добрата информираност и прекаленото ангажиране на вниманието на учениците с рисковете от разпространение на вируса. Важно е да се осигури спокойна среда за работа на колектива и учениците в училище, и техните семейства, в която да бъде предоставена необходимата информация за рисковете от заразяване, но в никакъв случай да не се допусне създаване на напрежение от непрекъснато фокусиране върху темата.

Да не се създава усещане за стрес и опасност сред учители и ученици.

Правилата за работа и учене трябва да бъдат представени с необходимите пояснения и аргументация от страна на класните ръководители, като това ще даде необходимата увереност и спокойствие от страна на ученици и родители.

Да използваме пандемията/кризата като възможност за иновации и подобряване на педагогически и организационни модели и практики, за създаване на още по-сплотени и взаимодействащи училищни и микроучилищни (класни) общности между учители, родители и ученици.

Заключителни разпоредби:

1. Настоящият Етичен кодекс на училищната общност е задължителен за всички нейни членове – ученици, учители, служители и родители.
2. Правилата на поведение, съдържащи се в този кодекс, са неизменна част от ежедневната работа на служителите в училище. Спазването на етичните правила за поведение е гаранция за законността на действията на служителите и защита от неоснователни обвинения.

3. Отклоненията от нормите на настоящия Етичен кодекс водят до санкциите, предвидени в Закона за предучилищното и училищно възпитание, Кодекса на труда и Правилника за дейността на ОУ „В.Левски“.

4. Чрез спазването на правилата на поведение, заложили в Етичния кодекс и приети от всеки служител, се допринася за изграждането и утвърждаването на положителен образ на училището.

5. Настоящият Етичен кодекс е отворен документ, подлежащ на непрекъснато развитие и обогатяване, в съответствие с промените в нормативната база и очакванията на обществото.

Вътрешни правила за наблюдение, установяване и докладване на нарушенията и за предприемане на мерки при прилагане на Етичния кодекс

1. Настоящите вътрешни правила уреждат реда и начините за наблюдение, установяване и докладване на нарушенията и за предприемане на мерки при прилагането на Етичния кодекс за поведението на учителите, служителите и работниците в училищната общност. Под „нарушения на Етичния кодекс“ по смисъла на тези правила се разбират следните групи прояви в тяхното поведение:

- Неспазване на действащото законодателство;
- Неспазване на вътрешно-училищните документи;
- Действия и/или бездействия, водещи до разрушаване на доверието към училището;
- Грубо отношение към учениците, родителите, колегите и външни лица;
- Проявено неуважение, незачитане на правата и достойнството на личността и допускане на прояви на дискриминация поради етнически, религиозни и други причини;
- Прояви на нахърняване на авторитета на други учители, служители и работници и на престижа на учебното заведение, допуснати в и извън училището;
- Прояви на недобросъвестно и некомпетентно изпълнение на възложените функции и нахърняване на интересите на други лица.

2. Наблюдението и докладването в посочените в т.1 нарушения да се извършват по две направления:

-вътрешно докладване – от педагогическия и непедагогическия персонал;

-външно докладване – от родители, граждани, представители на институции и фирми

3. Сигналите за нарушенията се приемат в училището и се регистрират във входящия дневник – регистър.

4. Регистрираните сигнали се разглеждат от Комисията по етика в училището, съвместно с педагогическия съветник, назначена със заповед на директора.

5. Комисията е в 5-членен състав от представители на:

-ръководството – зам.-директор

-педагогическия персонал – учители

-представител/член на Обществения съвет към училището

-председател на уч.съвет

6. Комисията се председателства от зам.-директора.

7. Всички постъпили сигнали се разглеждат от комисията на нейни заседания, за което се води протокол.

8. Комисията не е длъжна да разглежда анонимни сигнали.
9. Членовете на комисията вземат решения с явно гласуване и обикновено мнозинство 50% +1.
10. Председателят свиква първо заседание за разглеждане на постъпилия сигнал в 7-дневен срок от постъпването му.
11. При необходимост от допълнителни данни и доказателства се извършва проверка и се провежда разговор със свидетели на нарушението.
12. При невъзможност случаят да се изясни на едно заседание, се насрочва друго такова в 7-дневен срок след първото.
13. При установяване на нарушения на етичните правила, представляващи и дисциплинарни нарушения, преписката се докладва и на директора за взети дисциплинарни мерки по Кодекса на труда.
14. За предприетите мерки и наложени наказания се уведомява и лицето, подало сигнала.
15. При първоначално постъпване на работа всеки учител, служител и работник се запознава с Етичния кодекс и настоящите Вътрешни правила.